

Een nieuw samengesteld gezin? Daar zit muziek in.

Eén op de tien gezinnen met kinderen is nieuw samengesteld in Vlaanderen. Gezien de wetgeving geschreven is vanuit het standpunt van gehuwden met eigen kinderen, biedt een nieuw samengesteld gezin een aantal uitdagingen. We zetten ze even op een rij.

1. Wie erft?

Als men gaat samenwonen met een nieuwe partner (met kinderen) is het erfvraagstuk gelukkig niet de eerste bezorgdheid. Naderhand is dit wel een belangrijke vraag. Vaak willen de partners of echtgenoten dat alle kinderen hetzelfde erven. Zonder specifieke ingrepen is dit meestal onmogelijk. Een stiefkind erft niets van zijn of haar stiefouder, er is immers geen bloedband. Als men toch wil dat het stiefkind iets erft, dan kan men dit regelen via een testament. Sinds 1 september kan je een groter deel van je erfenis (tot 50%) vrij toebedelen, dus ook aan je stiefkind. Uiteraard hoef je niet te wachten tot na je overlijden om een stiefkind te begunstigen. Schenken tijdens het leven is eveneens mogelijk, weliswaar in de wetenschap dat schenkingen best de eigen kinderen niet benadelen. Je eigen kinderen hebben een reserve, een voorbehouden deel dat bij wet is vastgelegd. Geef je teveel aan andere personen, dan zullen zij na je overlijden inkorting vragen, waardoor een deel van de schenking of het legaat naar hen terugkomt. Overbodig te zeggen dat dit pittige debatten kan opleveren.

2. Wat met je partner of echtgenoot?

De liefde is ondoorgrondelijk, net als Gods wegen. Zelfs op latere leeftijd kan de vlam nog in de pan slaan ☺. En dan rijst de vraag: wat nu? Je wil gaan samenwonen met je nieuwe partner of misschien zelfs trouwen. Dan sta je best eens stil bij de voor- en nadelen van de diverse samenlevingsvormen. Je wil dat je partner later kan genieten van jouw vermogen? Dan zal dit toch op één of andere manier 'geofficialiseerd' moeten worden. Een huwelijkscontract levert de meest zekerheid op

voor de langstlevende partner. Door het vruchtgebruik op jouw nalatenschap zal je nieuwe liefde immers levenslang het genot hebben van gave en goed. Let wel: vruchtgebruik is het genot en gebruik, niet de eigendom. De eigen kinderen vinden dit niet steeds plezant, dat spreekt voor zich.

Gaat dit te ver? Dan kan men het vruchtgebruik ook beperken via het huwelijkscontract en zelfs grotendeels uithollen.

Maatwerk dus.

3. Kinderen onterven?

Zijn er kletterende ruzies tussen kinderen en hun ouder of stiefouder? Dan komt de vraag tot onterving op tafel. De stiefouder wil onder geen enkel beding met het stiefkind te maken krijgen als de partner overlijdt. Of de stiefouder wil niet dat een deel van zijn vermogen uiteindelijk terechtkomt bij het stiefkind. Geen simpele vraag.

Wettelijk gezien hebben kinderen een voorbehouden deel. Dat kan hen niet ontnomen worden. Partners kunnen echter regelingen treffen om zoveel als mogelijk elkaar te begunstigen. Partners of echtgenoten met een eigen vermogen zouden bijvoorbeeld met een beding van aanwas (kanscontract) een tweede verblijf kunnen aankopen. De langstlevende verwerft dan uiteindelijk de volle eigendom waardoor de kinderen van de overledene definitief buitenspel zijn gezet.

Je wil je partner iets nalaten, maar niet jouw stiefkinderen? Dan kan een restlegaat aangewezen zijn, dit is een testament met een eerste begunstigde (bijvoorbeeld je partner

en/of de eigen kinderen) en een tweede begunstigde voor wat rest van jouw vermogen bij het overlijden van je partner of echtgenoot. Zo vererft er niets naar de stiefkinderen.

Kortom, maatwerk (bis)

4. Harmonie. Iedereen gelijk voor de wet?

Gelukkig kan het ook anders. Gemeenschappelijke kinderen, eigen kinderen en stiefkinderen, ze gunnen elkaar het licht in de ogen. De partners verkiezen elk van hen evenveel na te laten, wat er ook moge gebeuren. Kan dit?

Het antwoord hierop is genuanceerd.

Adoptie kan een uitweg bieden, maar die weg is niet steeds eenvoudig. Zeker bij minderjarige kinderen is dit niet evident. Met meerderjarige kinderen – die zelf kunnen beslissen – zal de ex minder stokken in de wielen steken. Ook het probleem van de naamgeving speelt minder bij de adoptie van meerderjarigen.

Adoptie heeft als resultaat dat de geadopteerde erft van zijn stiefouder, want na adoptie wordt dit kind gelijkgesteld met een eigen kind. Zo komen alle kinderen op één lijn (in de veronderstelling dat beide partners een

wederzijdse adoptie doen van elkaars kinderen).

Een andere piste is een erfovereenkomst. Er zou met alle meerderjarige betrokkenen een overeenkomst kunnen gemaakt worden over de toekomstige nalatenschap. Een soort globaal akkoord waarin partners en alle kinderen afspraken maken over wie wat krijgt en waarin men bijvoorbeeld uitsluit dat eigen kinderen inkorting gaan vragen. Ieder krijgt een gelijk deel bij het overlijden van een ouder of stiefouder. Dat is netjes, maar vraagt toch wel een inspanning van die kinderen wiens ouder het meeste vermogen heeft. Dat is de reden waarom de procedure strikt is vastgelegd. Een erfovereenkomst is steeds notarieel. Er is een reflectieperiode van minstens een maand (na de consultatie) en alle betrokkenen kunnen zich laten bijstaan. Pas nadien kan, als iedereen akkoord gaat, de erfovereenkomst definitief getekend worden. Men kan hier niet meer op terugkomen, tenzij alle betrokkenen beslissen een nieuwe overeenkomst af te sluiten (die de oude uiteraard vervangt). Deze piste is pas mogelijk sedert 1 september 2018.

Maatwerk, maar dat wist je al 😊

Conclusie:

Een nieuw samengesteld gezin is een dynamisch gegeven met een aantal vraagstukken. Ga rustig zitten en werk in stappen:

Simuleer wat de gevolgen zijn van een overlijden

Is dit wat je wil of heb je andere wensen?

Gebruik de juiste tools om je doelen (zoveel als mogelijk) te bereiken

Laat je begeleiden in de planning en uitwerking

Jo Viaene

0460. 96.51.20

Jo.viaene@successiehuis.be

Wij zorgen voor jou en je erfgenamen